

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY

—

**nástroj působení na řidiče, kteří porušují
dopravní předpisy a dopouštějí se trestných
činů
v dopravě**

Mgr. Tomáš Rosenberg

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE

STRUKTURA PREZENTACE:

- 1) Dopravní kontext (ČR, zahraničí)
- 2) Co jsou terapeutické programy
- 3) Terapeutické programy – současná situace – legislativní stránka
- 4) Terapeutické programy – agendový informační systém
- 5) Terapeutické programy – právní otázky

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE – dopravní kontext

V roce 2022 se v ČR stalo celkem **98 460 dopravních nehod**. V rámci těchto nehod evidováno **454 úmrtí, 1734 těžce zraněných a 22 452 lehce zraněných osob**. Z analýz vyplývá, že **8% nejtěžších recidivistů na silnicích způsobí 25% dopravních nehod**.

Země	Po jaké době se zjišťovala recidiva (po ukončení programu) v letech	Recidiva v %	Recidiva u kontrolní skupiny (bez absolvování programu) v %	Míra redukce recidivy u absolventů v %
Rakousko	3	22,7	40,4	43,8
Německo	3	14,4	31,6	54,4
Velká Británie	3	3,4	9,6	64
USA	1	5,6	10,7	47,7

Zdroj: Projekt „ANDREA“ (2002) – dosud nejrozsáhlejší realizovaná evaluační studie

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE

JEDNÁ SE O SKUPINOVÉ TERAPEUTICKÉ PROGRAMY, KTERÉ MAJÍ ZA CÍL SNIŽOVAT RECIDIVU PROBLÉMOVÉHO CHOVÁNÍ NA SILNICÍCH.

ZAVEDENY NOVELIZACÍ ZÁKONA Č. 361/2000 SB. O SILNIČNÍM PROVOZU JAKO NOVÁ POVINNOST ZEJMÉNA PRO ŘIDIČE, JIMŽ BYLO ODEBRÁNO ŘIDIČSKÉ OPRÁVNĚNÍ.

PRO KOHO JE PROGRAM URČENÝ:

- Zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu nejméně 18 měsíců.
 - vztahuje se i na situace v rámci podmíněného zastavení trestního stíhání nebo podmíněného odložení návrhu na potrestání, kdy se dotýčná osoba zaváže, že po dobu nejméně 18 měsíců nebude řídit motorová vozidla
- Uložení správního trestu zákazu činnosti za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. d) (odmítnutí podrobit se testu na OPL či alkohol).
- Bylo-li státním zástupcem nebo soudem uloženo jeho absolvování podle zvláštního právního předpisu.

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE

PODOBA PROGRAMU:

- 5 setkání x 4 hodiny.
- Heterogenní skupiny – různé typy deliktů.
- Obvykle 4 - 12 účastníků skupiny (vyhláška stanoví rozmezí 3-12).
- Klienti si kurz hradí sami (vyhláška stanoví 11.000 Kč bez DPH).
- Získání certifikátu o absolvování je podmíněno 100% účastí. Důležité je i dodržování základních pravidel skupiny (adekvátní docházka, bez vlivu návykových látek, pravidlo mlčenlivosti).

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE

STRUKTURA PROGRAMU:

Obsah setkání:

1. Úvod, formality, představení, očekávání, obecná témata.
2. Rozbor deliktu.
3. Alkohol a návykové látky.
4. Další témata – agrese, rychlá jízda, stres, únava, posilování empatie, poskytnutí pomoci u dopravních nehod, následky rizikového chování.
5. Tvorba individuální strategie změny.

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE – kontext dle nové právní úpravy (s účinností od 1.4.2024)

Trestní zákoník	Trestní řád
<p>§ 73/3 – zákaz činnosti <i>pachatel, který TČ spáchal v souvislosti s řízením, může soud uložit TP</i></p>	<p>§ 179g/7 – podmíněné odložení podání návrhu na potrestání (POPNP) <i>zaváže-li podezřelý, že se během zkušební doby zdrží řízení motorových vozidel, lze mu též uložit povinnost absolvovat TP</i></p>
<p>§ 90/1,2 – podmíněné upuštění od ZŘ <i>při rozhodování o podmíněném upuštění soud přihlédne k tomu, zda pachatel vykonal TP; při podmíněném upuštění od zbytku ZŘ může soud uložit povinnost absolvovat TP</i></p>	<p>§ 179h/3-d,g – postup při rozhodnutí o neosvědčení ve zkušební době POPNP <i>výjimečně nemusí státní zástupce rozhodnout o neosvědčení, ale může stanovit podezřelému, který se zavázal, že se zdrží řízení, dosud neuloženou povinnost absolvovat TP (d); případně může přijmout závazek na prodloužení příslibu podezřelého zdržet se určité činnosti (řízení MV) a zároveň uložit povinnost absolvovat TP (g)</i></p>
<p>§ 91/1-d – postup při rozhodnutí o výkonu zbytku ZŘ <i>výjimečně nemusí soud nařídít výkon zbytku ZŘ, i když k tomu odsouzený zavdal důvod, ale může stanovit uložení TP</i></p>	<p>§ 307/8 – podmíněné zastavení trestního stíhání PZTS <i>zaváže-li obviněný, že se během zkušební doby zdrží řízení motorových vozidel, lze mu též uložit povinnost absolvovat TP</i></p>
	<p>§ 308/3-d,g – postup při rozhodnutí o neosvědčení ve zkušební době PZTS <i>výjimečně nemusí státní zástupce či soudce rozhodnout o neosvědčení, ale může stanovit obviněnému, který se zavázal, že se zdrží řízení, dosud neuloženou povinnost absolvovat TP (d); případně může přijmout závazek na prodloužení příslibu obviněného zdržet se určité činnosti (řízení MV) a zároveň uložit povinnost absolvovat TP (g)</i></p>

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE- kontext dle nové právní úpravy

PŘÍSLUŠNÁ USTANOVENÍ ZÁKONA JSOU SCHVÁLENA S DĚLENOU ÚČINNOSTÍ OD 1.7.2023, RESPEKTIVE 1.4.2024

(V KVĚTNU 2023 PŘIJATA NOVELA, KTERÁ KORIGUJE URČITÉ NEDOSTATKY PŘEDCHOZÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY).

CDV (V ROLI METODICKÉHO CENTRA) ZAJIŠŤUJE:

- Uděluje a odnímá akreditaci lektorům
- Zajišťuje vstupní a průběžné vzdělávání lektorů
- Uděluje certifikát o absolvování účastníkům
- Provádí kontrolu uskutečňování terapeutických programů
- Zajišťuje metodické vedení terapeutických programů
- Zajišťuje financování terapeutických programů – ve smyslu distribuce prostředků z úhrad od účastníků mezi zákonem stanovené aktéry

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE- kontext dle nové právní úpravy

NOVELA ZÁKONA č. 361/2000 Sb. - § 102a-102e (zákon č. 150/2023 Sb.) - UPRAVUJE ZEJMÉNA:

- Zrušení možnosti prominutí úhrady za účast v programu pro účastníka
- Zavedení dělené účinnosti vybraných ustanovení upravujících terapeutické programy (vznik Metodického centra od 1.7.2023, faktické zahájení běhů terapeutických programů pro účastníky až od 1.4.2024)
- **Zrušení retroaktivity – povinnosti absolvovat program se bude týkat pouze těch, kteří se dopustí předmětného protiprávního jednání až od 1.7.2023**
- Racionalizace procesu akreditace lektorů (uznávání dříve absolvovaného specializované vzdělávání, umožnění snadnějšího vstupu do systému odborníkům z praxe)

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE - Přihlašování

Informační internetový portál (IIP)

<https://iiptp.metodickecentrum.cz/>

- informační systém veřejné správy, jehož prostřednictvím je zajišťována organizace terapeutických programů, správcem Metodické centrum

- **Součástí informačního internetového portálu:**

- a) registr účastníků terapeutického programu
- b) seznam akreditovaných lektorů
- c) databáze terapeutických programů (obsahuje údaje o probíhajících programech) plánovaných a
- d) portál pro přihlašování do terapeutických programů (modul pro přihlašování pro účastníky)

- Editorem údajů v databázi terapeutických programů je lektor, který terapeutický program vyhlásil. Editorem údajů v registru účastníků a v seznamu akreditovaných lektorů je Metodické centrum.

- **Obsah** informačního internetového portálu **je přístupný** způsobem umožňujícím dálkový přístup:

- obecním úřadům obcí s rozšířenou působností,
- **orgánům činným v trestním řízení a Probační a mediační službě,**
- účastníkovi terapeutického programu v rozsahu údajů o něm vedených,
- lektorovi v rozsahu údajů o něm vedených a v rozsahu údajů vedených o účastnících jím vedeného terapeutického programu,
- veřejnosti v rozsahu databáze terapeutických programů.

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE - publikace informací o účastnících

- pokud ORP napojená na Centrální místo služeb (CMS) využívá informační systém sdílené služby (ISSS/eGSB), může si prostřednictvím volání získat údaje o konkrétním účastníkovi TP (žadateli o vrácení ŘO).

Jedná se o obligatorní způsob obsluhy dle pravidel e-Governmentu

- **ZE STRANY ORP NUTNÉ NAKONFIGUROVAT NÁSTROJ, KTERÝ PUBLIKOVANÁ DATA VYČTE**

- účastník bude mít k dispozici možnost zaslat certifikát o absolvování programu z AIS (IIP) na zvolenou datovou schránku (ORP) – bude se jednat o zprávu/potvrzení z datové schránky Metodického centra, jejíž přílohou bude i certifikát o absolvování programu s datem vykonání.

- aktuálně není v plánu napojení na systém JIP/KASS z důvodu plánovaného přechodu na nové prostředí (CAAIS – centrální autentizační a autorizační informační systém). Na základě poptávky ze strany ORP bude Metodické centrum vyhodnocovat efektivitu napojení na CAAIS.

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE - právní otázky

- při posuzování povinnosti doložit pro vrácení ŘO absolvování terapeutického programu je klíčové ustanovení § 102 odst. (5) zákona č. 361/2000 Sb. Tj. posuzuje se **ULOŽENÝ** zákaz řízení nad 18 měsíců – není tedy podstatné, zda-li si žadatel úspěšně požádal o dřívější vrácení ŘO po uplynutí poloviny zákazu (v rámci trestního řízení – podmíněné upuštění od zákazu činnosti)
- je třeba jednotně vyložit postup, kdy bude u žadatele existovat souběh dvou (a více) kratších zákazů činnosti, jejichž délka v součtu přesáhne 18 měsíců – téma pro MVČR, krajské úřady?

TERAPEUTICKÝ PROGRAM	RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM
Povinnost stanovená zákonem na opětovné získání řidičského oprávnění u vybraných skupin problémových řidičů	Resocializační program určený výhradně pro klienty Probační a mediační služby: <ul style="list-style-type: none">jako přiměřená povinnost podle § 48 odst. 4, písm. b) tr.z.na základě dobrovolného rozhodnutí klienta (pouze dohledové agendy)
Systém koordinuje tzv. Metodické centrum (Centrum dopravního výzkumu)	Program zajišťuje Probační a mediační služba (programová centra)
Program povedou lektoři s akreditací od Metodického centra	Program vedou lektoři programových center
Pro účastníka zpoplatněn částkou 11.000 Kč bez DPH (dle aktuálního znění příslušné vyhlášky)	Pro účastníky zdarma

Rozsah 20 hodin skupinové práce
(terapeutický program – 5 x 4 hodiny; program pro řidiče 10 x 2 hodiny)

Shodné modulární pojetí obou programů i cíl - vytvořit s klienty realistickou strategii, díky níž se vyhnou recidivě v oblasti deliktů v dopravě

Děkujeme vám za pozornost!

Tomáš Rosenberg

tomas.rosenberg@cdv.cz

Telefon: 541 641 706

Mobil: 771 273 394

www.cdv.cz

www.metodickecentrum.cz

